

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 października 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, w sprawie z powództwa K. A. przeciwko K. K. o zapłatę uchylił w całości wyrok zaoczny z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie I C 628/13 i oddalił powództwo oraz nie obciążył powódki kosztami procesu.

Sąd Rejonowy rozważając odpowiedzialność art. 430 k.c. w zw. z art. 415 k.c. ustalił, że nie zostało wykazane by szkoda powstała na skutek zawinonego zachowania Z. K. (1), który w trakcie zdarzenia wykonywał usługi kurierskie na rzecz pozwanego.

W ocenie Sądu Rejonowego twierdzenie o potrąceniu stojącej nieruchomości powódki na skutek nieuwagi kuriera, który z uwagi na wielkość dostarczanego ładunku nie miał możliwości jej dostrzeżenia, mogło prowadzić do przypisania odpowiedzialności zwierzchnikowi przy założeniu, że zostanie udowodnione. Zaoferowane przez powódkę środki dowodowe nie pozwalają, zdaniem Sądu Rejonowego, na jednoznaczne stwierdzenie, że powódka stojąc nieruchomości przed witryną sklepową została potrącona przez kuriera, który wobec znacznej ilości transportowanych przesyłek nie miał możliwości obserwowania znajdującej się przed nim przestrzeni. Sąd Rejonowy odwołał się do odmiennej wersji zdarzenia prezentowanej przez kuriera Z. K. (1), który w sposób spójny i konsekwentny wskazywał na brak zachowania ostrożności ze strony powódki, która weszła na jego tor ruchu w sposób uniemożliwiający uniknięcie kontaktu. W toku całego postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności, które podważyłyby zeznania świadka Z. K. (1). Nadto to pozwany wykazywał inicjatywę dowodową zmierzającą do wykazania rzeczywistego przebiegu zdarzenia.

Natomiast powódka która zgodnie z art. 6 k.c. powinna wykazać okoliczności z których wywodzi skutki prawne z tego obowiązku się nie wywiązała. K. A. nie starała się przedstawić dowodów, które mogłyby podważyć zeznania świadka Z. K. (1) chociaż zdaniem Sądu Rejonowego było to możliwe. Z materiału dowodowego wynikało, że na miejscu zdarzenia był obecny co najmniej jeden z pracowników ochrony, który mógłby dostarczyć informacji na temat faktycznej wielkości transportowanego ładunku w kontekście widoczności posiadanej przez kuriera. Ewentualne wykazanie, że Z. K. (1) dostarczał ładunek ograniczający jego widoczność stanowiłoby podstawę do podważenia jego twierdzeń. Dowód taki nie został jednak zawnioskowany przez stronę powodową. Sama K. A. w swej relacji nie była pewna co do wielkości przesyłek. Przesłuchany w charakterze świadka wnuk powódki P. O. nie widział zdarzenia ani platformy i odwoływał się do rozmowy z pracownikami ochrony. Sąd Rejonowy podważył również wiarygodność złożonej do akt notatki służbowej jako dokumentu prywatnego pochodzącego z niewiadomego źródła.

W konkluzji, Sąd Rejonowy stwierdził, że powódka nie udowodniła zawinonego zachowania Z. K. (1) co skutkowało brakiem możliwości ustalenia odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 430 k.c.

Z tych względów na podstawie art. 347 k.p.c. uchylił w całości wyrok zaoczny i oddalił w całości powództwo. Sąd nie uwzględnił również podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia. O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, zaskarżając rozstrzygnięcie w części tj. w zakresie pkt 1 i 2. Postawione orzeczeniu zarzuty sprowadzały się do:

I. naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1) art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że Z. K. (1) nie ponosi winy za powstanie zdarzenia z 25.11.2011 r. a w konsekwencji stwierdzenie, że pozwany również nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną powódce

2) art. 355 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy ustalenie wzorca powinnego zachowania było kluczowe dla prawidłowego dokonania oceny zachowania Z. K. (1);

5) art. 362 k.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy Sąd stwierdził, że poszkodowana odpowiedzialna jest za powstanie szkody.

II. naruszenia przepisów postępowania tj.:

1) art. 169 k.p.c. w zw. z art. 171 k.p.c. oraz art. 344 § 3 k.p.c., 345 k.p.c. i art. 347 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że wniosek o przywrócenie terminu na wniesienie sprzeciwu od wyroku zaocznego był zasadny, co doprowadziło do uznania, że sprzeciw od wyroku zaocznego nie był spóźniony a w konsekwencji do ponownego rozpoznania sprawy i uchylenia wyroku zaocznego oraz orzeczeniu o żądaniu pozwu;

2) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego pozbawienie mocy dowodowej dokumentu prywatnego w postaci notatki służbowej z 25 listopada 2011r.;

3) art. 232 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego uznanie, że powódka nie sprostowała ciężącemu na niej ciężarowi dowodu oraz, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za zdarzenie z dnia 25.11.2011r.;

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez utrzymanie wyroku zaocznego z dnia 19.11.2013 r. w całości w mocy, ewentualnie poprzez uwzględnienie powództwa w całości w mocy, w tym również w zakresie w jakim zostało ono w toku postępowania rozszerzone oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Powódka wniosła nadto o rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi z dnia 5 czerwca 2014r. wydanego w sprawie o sygn. akt I C 628/13 o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego i zmianę tego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o przywrócenie terminu jako niezasadnionego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił podstawę faktyczną i prawną, nie naruszając przy tym – wbrew wywiodom apelującego – w żadnym zakresie przepisów prawa procesowego, ani też przepisów prawa materialnego.

W pierwszej kolejności za całkowicie chybione należało uznać podniesione w apelacji zarzuty naruszenia art. 232 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. polegające na nieprawidłowym ujęciu stanu faktycznego oraz dowolnej ocenie dowodów, co skutkowało błędnymi konkluzjami i wnioskami w kontekście zgłoszonego pod osąd roszczenia. Przed przystąpieniem do dalszych rozważań przypomnieć należy, iż w myśl powołanego art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza

poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak SN w wyroku z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, opubl. baza prawna LEX Nr 56906)..

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującej w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie polemikę z prawidłowymi i nie obciążonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu I instancji. Trudno też jest dopatrzeć się naruszenia art. 232 k.p.c., albowiem powódka nie podołała obowiązkowi dowodzenia faktów z których wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.)

Sąd Rejonowy dysponował dwiema odmiennymi wersjami zdarzenia. Przyjęcie wersji prezentowanej przez Z. K. (2) nie pozwalało na postawienie mu zarzutu winy. Trudno bowiem zarzucić kurierowi, że nie przewidział nagłego wejścia powódki na tor ruchu wózka. Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący, jasny i logiczny wyjaśnił dlaczego dał wiarę zeznaniom świadka a nie twierdzeniom powódki. To zadaniem powódki reprezentowanej przez fachowego pełnomocnika przy pomocy wszelkich dostępnych źródeł dowodowych było przekonanie Sądu, że do wypadku doszło z winy kuriera. Powódka w tym zakresie wykazała się biernością i nie wykorzystwała wszystkich możliwości udowodnienia swoich racji ograniczając się do dowodów nieprzydatnych dla ustalenia przebiegu zdarzenia. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy wnuk powódki P. O. i E. O. nie byli świadkami zdarzenia a w konsekwencji zeznania te nie mogły potwierdzać wersji powódki co do najbardziej spornych kwestii.

Niezasadny jest również zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pozbawienie mocy dowodowej dokumentu prywatnego w postaci notatki służbowej z 25 listopada 2011r.

Jak wiadomo dokument prywatny w przeciwieństwie do dokumentu urzędowego nie korzysta z domniemań prawdziwości treści i pochodzenia (art. 244 § 1 k.p.c.). W świetle art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2004 r., III UK 31/04, OSNP z 2005/1/13 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 r., III AUA 795/08, OSAB 2008/4/60).

W toku postępowania nie było kwestionowane to, że osoba podpisana na dokumencie złożyła zawarte w nim oświadczenie. Jednakże treść tego dokumentu w żaden sposób nie może dowodzić przebiegu zdarzenia prezentowanego przez powódkę.

W doktrynie i orzecznictwie trafnie podkreśla się, że pisma osób trzecich, zawierające oświadczenia wiedzy odnoszące się do określonych faktów nie mogą być uznane za dowody. Przyjęcie tych pism stanowi naruszenie zasady ustności, bezpośredniości i swobodnej oceny dowodów obowiązującej w polskim prawie procesowym, gdyż dowodem mogą być tylko zeznania tych osób w charakterze świadków złożone bezpośrednio przed sądem (zob. Komentarz do art. 245 KPC red. Zieliński 2017, wyd. 9/Flaga-Gieruszyńska, Legalis I powołany tam wyr. SA w Warszawie z 7.1.2005 r., VI ACa 477/04, Rej. 2005, Nr 5, s. 169,).

Reasumując Sądowi Rejonowemu nie można zarzucić, że naruszył przepisy postępowania przez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów.

W świetle powyższych konstatacji traci rację bytu zarzut o naruszeniu prawa materialnego tj. art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c. Sąd Rejonowy prawidłowo oceniając materiał dowodowy w sposób zgodny z powołanymi przepisami uznał, że Z. K. (1) nie ponosi winy za powstanie zdarzenia z 25 listopada 2011 r. a w konsekwencji trafnie uznał, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną powódce. Sąd Okręgowy w pełni podziela rozważania prawne i faktyczne Sądu Rejonowego co czyni zbędnym ich powtarzanie.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 355 § 1 k.c. również nie jest on zasadny. Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd Rejonowy rozważył zachowanie kuriera w kontekście wymaganej należytej staranności. Jak zaznaczył Sąd Rejonowy, gdyby rzeczywiście przewożone przesyłki zasłaniały widoczność kurierowi, byłaby to podstawa do uznania, że zostały naruszone podstawowe zasady ostrożności. Jednakże zgromadzony materiał dowodowy nie pozwalał na takie ustalenia. Z dokonanych ustaleń faktycznych wynikało, że kurier poruszał się zwykłym krokiem i miał możliwość obserwacji znajdującej się przed nim przestrzeni. Nie miał natomiast możliwości przewidzenia, że powódka nie rozglądając się wpadnie na wózek.

Sąd Okręgowy nie podziela też poglądu wyrażonego w apelacji, że Sąd I instancji powinien zbadać w jakim stopniu powódka przyczyniła się do powstania szkody, gdyż dopiero po ustaleniu że ponosi wyłączną winę za powstanie zdarzenia możliwe jest stwierdzenie, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności (362 k.c.). Rozumowanie powódki dotyczy bardziej odpowiedzialności na zasadzie ryzyka, kiedy to wyłączna wina poszkodowanego jest przesłanką egzoneracyjną. Natomiast w niniejszej sprawie do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego konieczne było wykazanie winy jego podwładnego. Wobec niewykazania zawinienia po stronie Z. K. (1) rozważania na temat przyczynienia się powódki są zbędne.

Na koniec trzeba się jeszcze zająć kwestią wniosku powódki o weryfikację postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi z dnia 5 czerwca 2014r. o przywrócenia terminu do wzniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego i zmianę tego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o przywrócenie terminu jak nieuzasadnionego na podstawie art.380 k.p.c. Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest podstaw do ingerencji w w/w postanowienie. Podkreślić trzeba, że warunkiem upływu terminu do wniesienia sprzeciwu jest skuteczne doręczenie odpisu wyroku zaocznego. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy rozpoznając wniosek pozwanego o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu przesłuchał zarówno świadków jak i pozwanego w charakterze strony. Zebrany materiał dowodowy wskazywał, że pozwany nie zamieszkiwał pod wskazanym adresem w chwili dokonania doręczenia zawiadomienia o terminie rozprawy i odpisu wyroku. Przywracając pozwanemu na tej podstawie termin do wniesienia sprzeciwu Sąd Rejonowy nie naruszył wskazanych w apelacji przepisów (art. 169 w zw. z art. 171 k.p.c. oraz art. 344 § 3 k.p.c., 345 k.p.c. i art. 347 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy apelacja została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.